

ESF+ projekts 4.3.3.3. "Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai"

02.07.2024, versija 2

VADLĪNIJAS

Sociālā uzņēmuma veikto maksājumu kompensācijas saņemšanai

Vispārējie jautājumi

1. Sociālie uzņēmumi var saņemt kompensāciju par nodarbināto personu ar invaliditāti un garīga rakstura traucējumiem:
 - veikto Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (VSAOI, VSAO iemaksas) darba devēja daļu;
 - vienreizēju algas kompensāciju par pirmo pilno kalendāra mēnesi, ja šī persona, uzsākot darba attiecības ar sociālo uzņēmumu, ir bijusi reģistrēta bezdarbnieka statusā¹;
 - darba devēja izmaksāto slimības naudu (darbnespējas lapu A).
2. Kompensāciju var saņemt visi sociālie uzņēmumi (ne tikai darba integrācijas sociālie uzņēmumi), nepārsniedzot valstī noteikto vidējo darba algu attiecīgajā profesijā kalendāra ceturkšņa pirmajā mēnesī.
3. Kompensāciju nevar saņemt par tiem nodarbinātajiem, kuru atlīdzību pārskata periodā finansē Altum vai Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) aktivitāšu² ietvaros, vai krīzes atbalsta veidā (skatīt arī 15.3. apakšpunktu), izņemot darba devēja izmaksāto slimības naudu.
4. Ja ar darbinieku tiek izbeigtas darba tiesiskās attiecības, uzņēmums nevar saņemt VSAOI kompensāciju par darbinieka neizmanto to atvaļinājumu.
5. Kompensācijai tiek piemērots *de minimis* valsts atbalsta regulējums.

Kompensācijas pieteikšana

6. Kompensāciju piesaka vienu reizi ceturksnī pēc visu iemaksu veikšanas Valsts ieņēmumu dienestam (VID) par ceturkšņa 3. mēnesi. Pirmo kompensāciju var saņemt par 2023.gada 4.ceturksni, iesniedzot pieteikumu Labklājības ministrijā (LM) pēc VSAO iemaksu veikšanas (termiņš – 2024. gada 23. janvāris) VID par decembra mēnesi¹.

¹ Ja darbinieks ir uzsācis darba tiesiskās attiecības ar sociālo uzņēmumu kā bezdarbnieks – NVA aktivā nodarbinātības pasākuma "Pasākums noteiktām personu grupām" dalībnieks un pēc dalības pasākumā beigām turpina darba tiesiskās attiecības ar sociālo uzņēmumu kā darba ņēmējs, vienreizējo algas kompensāciju saņem par šī darbinieka nostrādāto ceturto pilno kalendāra mēnesi.

² Kompensāciju nevar saņemt par nodarbināto, par kuru pārskata periodā saņem atbalstu, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai noslēgto līgumu par NVA aktivā nodarbinātības pasākuma īstenošanu ierobežo valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu kompensēšanu no citiem avotiem vai par kuru pārskata periodā nav beidzies minimālais termiņš līguma nosacījumam par pienākumu saglabāt darba vietu.

7. Kompensācijas pieprasījumu iesniedz elektroniski, nosūtot pieprasījumu un pamatojošos dokumentus no Jūsu uzņēmuma oficiālās elektroniskās adreses (turpmāk – e-adrese) konta uz LM e-adresi: "LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA", pievienojot nepieciešamo informāciju failu formā ([e-adreses izveidošanas apraksts juridiskām personām](#)). Saskaņā ar Oficiālās elektroniskās adreses likumu visiem uzņēmumiem līdz 2023.gada 1.janvārim bija jāizveido e-adrese un jāaktivizē e-adreses konts.
8. Ņemot vērā, ka Kompensācijas pieteikums satur personu datus (tai skaitā īpašas kategorijas), to nedrīkst sūtīt uz LM pa e-pastu (izņemot šifrētā veidā) vai parasto pastu.
9. Kompensācijas pieteikumā norāda (skatīt Kompensācijas pieteikuma veidlapu):
 - 9.1. periodu (ceturksni), par kuru piesaka kompensāciju;
 - 9.2. uzņēmuma nosaukumu, reģistrācijas numuru un sociālā uzņēmuma statusa iegūšanas datumu;
 - 9.3. kompensējamo summu;
 - 9.4. ES regulu, pēc kuras saņem *de minimis* atbalstu;
 - 9.5. VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) Veidlapas identifikācijas numuru *de minimis* atbalsta saņemšanai; Veidlapu aizpilda VID EDS sadaļā *De minimis*, sniedzot informāciju:
 - ka nepieprasa atbalstu kā sabiedriskā pakalpojuma sniedzējs – darbībām, ko valsts vai pašvaldības iestāde ir deleģējusi;
 - par atbilstību viena vienota uzņēmuma definīcijai;
 - vai uzņēmumā notikusi sadalīšana, apvienošana vai iegāde;
 - vai plānots/saņemts cits valsts atbalsts tam pašam projektam tām pašām attiecināmajām izmaksām;
 - 9.6. uzņēmuma pamatdarbības veidu (NACE kods un darbības apraksts);
 - 9.7. uzņēmuma rekvizītus kompensācijas maksājuma saņemšanai;
 - 9.8. uzņēmuma kontaktinformāciju saziņai ar Labklājības ministriju;
 - 9.9. par katru nodarbināto personu ar invaliditāti vai garīga rakstura traucējumiem:
 - vārds, uzvārds, personas kods;
 - mērķa grupa;
 - piederības mērķa grupai sākuma un beigu (ja ir) datums;
 - par kuru mēnesi tiek pieprasīta vienreizēja algas kompensācija, ja persona ir bijusi bezdarbnieka statusā, uzsākot darba attiecības sociālajā uzņēmumā;
 - darba attiecību uzsākšanas un izbeigšanas (ja ir) datums;
 - profesijas kods, nosaukums un vidējā stundas tarifa likme pārskata ceturkšņa pirmajā mēnesī – atbilstoši [VID publicētajai informācijai](#) par darba vietām;
 - par katru ceturkšņa mēnesi: nostrādāto un atvaļinājuma stundu skaits³, aprēķinātā atlīdzība pirms nodokļu nomaksas (vienreizēja alga, darbnespējas lapa A), VSAOI darba devēja daļas likme, VID samaksātā VSAOI darba devēja daļa

³ Norāda kopējo stundu skaitu, ko veido mēneša laikā nostrādātās stundas, plus atvaļinājuma stundu skaits. Atvaļinājuma stundu skaitu aprēķina pēc vidējās izpeļņas aprēķinā (Darba algas likuma 75.pants) izmantotā nostrādāto stundu skaita 6 kalendāra mēnešos, attiecinot to uz atvaļinājuma laikā iekrītošo darba dienu skaitu pieprasījuma mēnesī.

10. Aicinām izmantot LM sagatavoto kompensācijas pieteikuma veidlapu, kurā ir paredzēta visa augstākminētā informācija. Veidlapa pastāvīgi tiek aktualizēta, tāpēc aicinām lejuplādēt aktuālo veidlapu un neizmantot iepriekšējā ceturksnī aizpildīto.
11. Kompensācijas pieteikumam pievieno:
 - 11.1. Darba laika uzskaites tabeles par katru pārskata mēnesi;
 - 11.2. Darbinieka algas kontu vai algas lapiņas (no grāmatvedības programmas);
 - 11.3. Maksājuma uzdevumus vai bankas konta izrakstu par veikto VSAOI darba devēja daļas pārskaitījumu (LM ņem vērā summu, kas nepārsniedz vidējo darba algu profesijā uz pieprasījuma ceturkšņa pirmo mēnesi <https://www.vid.gov.lv/lv/statistika/profesiju-atalgojums>);
 - 11.4. Maksājuma uzdevumus vai bankas konta izrakstu par veikto darba atlīdzības pārskaitījumu darbinieka kontā;
 - 11.5. EDS izdruku ar informāciju par darbnespējas lapu A. Turpmāko informāciju par katru nodarbināto iesniedz tikai vienu reizi – pie kompensācijas pieprasījuma, kurā darbinieks iekļauts pirmo reizi;
 - 11.6. Darba līgumu;
 - 11.7. Par personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām nav noteikta invaliditāte –ārsta psihiatra izziņu par atbilstību mērķa grupai.

Kompensācijas pieteikumu pārbaude

Labklājības ministrija veic šādas iesniegtā kompensācijas pieteikuma pārbaudes:

12. Pārbauda iesniegto informāciju, pieprasot ziņas no atbildīgajām iestādēm – VID, Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas.
13. Pārbauda, vai par Kompensācijas pieteikumā iekļautajiem nodarbinātajiem nesaņem atlīdzību Altum vai NVA atbalsta pasākumu ietvaros.
14. Vai persona ir bijusi bezdarbnieka statusā pirms darba attiecību uzsākšanas sociālajā uzņēmumā (ja pieprasa vienreizēju algas kompensāciju);
15. Pārbauda pieteiktās atbalsta (kompensācijas) atbilstību attiecīgajai ES *de minimis* regulai – vai iepriekšējos trīs gados saņemtais *de minimis* atbalsts kopā ar plānoto nepārsniedz attiecīgajā Komisijas regulas noteikto *de minimis* atbalsta sliekšni.
16. Pārbauda, vai par pārskata mēnesi pieteiktā kompensācija nepārsniedz summu, kas ir vienāda ar valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu darba devēja daļu no vidējās darba algas attiecīgajā profesijā ceturkšņa pirmajā mēnesī. Aizpildot Kompensācijas pieteikuma veidlapu, minētā pārbaude tiek veikta automātiski:
 - 16.1. Vidējo darba algu profesijā par attiecīgo mēnesi aprēķina, sareizinot vidējo stundas tarifa likmi profesijā ar nodarbinātā faktiski nostrādāto stundu skaitu, kas nepārsniedz pilna laika darba stundu skaitu attiecīgajā mēnesī (no Grāmatvežu kalendāra).
 - 16.2. Ja nodarbinātais ir bijis darba attiecībās nepilnu mēnesi, tad vidējo darba algu profesijā par nodarbinātības laiku aprēķina, sareizinot vidējo stundas tarifa likmi profesijā ar nodarbinātā faktiski nostrādāto stundu skaitu, kas nepārsniedz pilna laika darba stundu skaitu nodarbinātības periodā (no Grāmatvežu kalendāra).
 - 16.3. Ja nodarbinātais ir saņēmis atlīdzību cita finansējuma ietvaros (skatīt 3. punktu), tad kompensāciju piešķir sākot ar nākamo kalendāra mēnesi (izņemot darba devēja samaksāto slimības naudu (darbnespējas lapa A).
17. Ja nepieciešams, tad LM pieprasa papildu informāciju no sociālā uzņēmuma.

Kompensācijas izmaksa

18. Viena mēneša laikā no pieteikuma saņemšanas LM nosūta sociālajam uzņēmumam lēmumu uz uzņēmuma e-adresi vai Kompensācijas pieteikumā norādīto e-pasta adresi.
19. Ja lēmums ir labvēlīgs (kompensācija piešķirta pilnā vai daļējā apmērā), LM iemaksā VSAOI kompensāciju (darba devēja daļu), algas kompensāciju (ja attiecas) un darba devēja samaksāto slimības naudu (darbnespējas lapas A) Kompensācijas pieteikumā norādītajā bankas kontā.
20. Ja lēmums ir nelabvēlīgs (kompensācija atteikta), tajā tiek paskaidroti atteikuma iemesli un sniegta informācija par lēmuma pārsūdzēšanas iespējām.